

TILLSYNSPLAN FÖR MILJÖVÅRDSMYNDIGHETEN I PEDERSÖRE KOMMUN

2018 – 2022

Miljö- och byggnadsnämnden

INNEHÅLLSFÖRETECKNING

1. Inledning	2
2. Tillsynsområde Pedersöre kommun	3
2.1. Grunderna i lagstiftning	4
3. Tillsynsobjekt.....	5
3.1. Miljötillståndspliktiga verksamheter enligt miljöskyddslagen	5
3.2. Registreringspliktiga verksamheter enligt miljöskyddslagen	6
3.3. Tillsyn enligt marktäktslagen	7
3.4. Övriga tillsynsobjekt inom miljöskyddslagen och avfallslagen.....	7
3.5. Övrig tillsyn	10
4. Riskbedömning	10
5. Tillsynens resurser och metoder	12
5.1. Samarbete med myndigheter	12
5.2. Avgifter för tillsynen	12
5.3. Resurser vid tillsynen.....	13
5.4. Organiserande av tillsynen.....	13
5.5. Tillsynsprogrammet	14
5.6. Tillsynsprogrammet branschvis.....	15

1 INLEDNING

I enlighet med miljöskyddslagen (527/2014) skall den kommunala miljöförhållanden bereda en tillsynsplan för den regelbundna tillsynen inom sitt område. Syftet med denna tillsynsplan inom miljöförhållanden är att förhindra miljöföroreningar och se till att begränsa och reparera eventuella följder av föroreningar i Pedersöre kommun. Tillsynen enligt miljöskyddslagens 167 och 168 paragrafer bör vara högklassig, regelbunden och effektiv och basera sig på en bedömning av miljörisker. Den lagstadgade tillsynsplanen omfattar tillsyn av bestämmelserna i miljöskyddslagen och i de förordningar och föreskrifter som har getts på basen av den. Ifall att miljöförhållanden så vill, kan till tillsynsplanen fogas även tillsynsuppgifter baserade på övrig lagstiftning.

I tillsynsplanen skall finnas information om områdets miljöförhållanden och om verksamheter som förorsakar en risk för förorening, samt om de resurser och tillvägagångssätt som finns till förfogande för tillsynen. I planen skall presenteras hur tillsynen organiseras och hur riskbedömningen görs, samt beskrivas hur samarbetet mellan myndigheter som ansvarar för tillsynen fungerar. Tillsynsplanen skall regelbundet uppdateras.

Övervakningen gäller främst miljötillstånds- och registreringspliktiga verksamheter men kommunen fungerar även som tillsynsmyndighet för bl.a. avfallslagen, kemikalielagen, lagen om vattentjänster, terrängtrafiklagen, marktäckningslagen och vattenlagen. Närings-, trafik och miljöcentralen i Södra Österbotten samt Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland fungerar som statliga tillsynsmyndigheter.

Tillsynsplanen innehåller uppgifter om Pedersöre kommuns miljöförhållanden, om verksamheter som medför risk för förorening och om metoder för tillsyn. Tillsynsplanen beskriver grunderna för ordnandet av tillsynen och för riskbedömning samt beskrivning av samarbetet mellan olika myndigheter som ansvarar för tillsynen.

Det väsentliga vid övervakningen av miljötillståndspliktiga verksamheter är att följa upp förutsättningar för tillståndets beviljande och att tillståndsvillkoren uppfylls. Till tillsynen hör också ett tillsynsprogram som ska fungera som hjälpmedel för den kommunala miljöförhållanden. Där samlas all information gällande de verksamheter som ska övervakas samt fastställa granskningarna på basen av miljörisker men även andra tillsynsåtgärder. En avgiftsbelagd tillsyn görs med stöd av programmet.

Denna tillsynsplan har gjorts upp för miljöförhållanden i Pedersöre kommun och gäller för åren 2018 – 2022. I planen ingår främst grunderna för granskningarna och övervakningarna av miljötillstånds- och registreringspliktiga verksamheter samt övriga regelbundna tillsynsåtgärder. Planen ska även täcka tillsyn av övriga verksamheter som utgör

en risk för förorening av miljön. Förverkligandet av tillsynsplanen följs årligen upp med hjälp av tillsynsprogrammet och planen uppdateras med fem års mellanrum.

2 TILLSYNSOMRÅDE PEDERSÖRE KOMMUN

Miljövårdsmyndigheten i Pedersöre kommun ansvarar för tillsynen inom Pedersöre område tillsammans med Närings- trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten samt Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. Miljövårdsmyndigheten behandlar bl.a. miljötillståndsansökningar, buller anmälningar, behandling av avloppsvatten, miljögranskningar, nedskräpningsärenden och informerar kommunens invånare om miljöfrågor.

Pedersöre kan räkna sig som en av ursprungssocknarna i Österbotten. År 1348 nämns sockennamnet Pedersöre för första gången. Kommunerna Esse och Purmo sammanfördes år 1977 med Pedersöre och bildade dagens "storkommun". Pedersöre hör till landskapet Österbotten i Finland. Kommunen kan anses vara en traditionell jordbruksbygd. År 2016 fanns i kommunen 323 aktiva jordbrukslägenheter, vars totala åkerareal uppgick till 14 507 ha. Av jordbrukslägenheterna var 25 % mjölkproducenter, medan 22 % idkade någon annan form av husdjursskötsel. 14 % av jordbrukslägenheterna har ekologisk produktion. Pedersöre gränsar till kommunerna Nykarleby, Jakobstad, Larsmo och Kronoby, samt till Evijärvi och Kauhava i Södra Österbotten.

Pedersöre har medvetet satsat på en decentraliserad struktur med olika delområden, och kommunen består idag av nitton livskraftiga byar. Närheten till daghem, skola, arbetsplats och service göra att byarna växer – inte avfolkas. Naturen i Pedersöre är orörd och vacker. Kommunens sammanlagda areal uppgår till 823 km², varav 790 km² utgör land och 33 km² vatten. Kommunens västra delar består av ett flackt lågland medan de östra delarna är mera kuperade. Vattenarealen består till största delen av talrika insjöar i kommunens östra delar. De största är Narssjön, Sexsjön och Huvudsjön. Genom kommunen rinner vattendragen Esse å, Purmo å och Kovjoki å, vilka alla rinner ut i Larsmo-Öjasjön, som förenas med havet via slussar. Det totala invånarantalet år 2016 i kommunen är ca 11 067. Av befolkningen har i runda tal 90 % svenska som modersmål, 9,0 % finska som modersmål och 1 % annat modersmål.

Tillsynsobjekten i Pedersöre kommun består till största delen av djurstallar och pälsdjursfarmer. År 2017 finns det totalt 75 djurstallar och 55 pälsdjursfarmer. Kommunen övervakar 66 djurstallar och 48 pälsdjursfarmer medan Närings- trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten övervakar resterande antalet. Därtill övervakar kommunen också 24 miljötillstånds- och registreringspliktiga verksamheter. Dessa utgör bl.a. avfallsbehandling och återvinning, stenbrytning och krossning av berg, fodertillverkning, bildemontering, användning av flyktiga organiska lösningsmedel, potatisskalning, distribution stationer och asfaltstationer. Det finns även större anläggningar i Pedersöre kommun som övervakas av

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten. Till dessa hör tillverkning av pälsdjursfoder och tillverkning av övrigt djurfoder samt kommunala avloppsreningsverk.

Inom Pedersöre kommun finns 12 klassificerade grundvattenområden: Sandåsen, Sandnäset, Hedet, Storkamp, Kvärnbacken, Härmäläbacken, Norråbacken, Korpunbacken, Åvist, Myllykangas, Östermossbacken A och Östermossbacken B. Vid 4 av dessa finns verksamma vattentäkter: Storkamp, Korpunbacken, Östermossbacken A o B. Verksamheter som är belägna på grundvattenområdena och som kan utgöra en risk för förorening av grundvatten är t.ex djurgårdar och jordbyggnadsfirmor.

Inom kommunen finns även Natura-områdena Sandsundfjärden , Esse å, Passmossen, Angjärvmossen, Djuplottbacken och Kalisjön. Dessutom finns i kommunen objekt som är fredade som naturminnesmärken.

Riskerna för förorening av miljön utgörs bl.a. av näringsbelastning från pälsfarmerna och djurgårdarna, buller- och dammspridning från stenkrossningsverksamheterna, luktolägenheter från pälsfarmer, bränsleläckage och -spill från distributionsstationerna och jordbrukarnas farmartankar, rökgasutsläpp från värmecentraler, oljeutsläpp från bildemonteringsanläggning samt VOC-utsläpp från metallindustrin.

2.1. Grunderna i lagstiftningen

Tillsynen av miljötillstånd och övrig miljövard är tillsammans med behandlingen av miljötillståndsansökningar och anmälningar en del av miljövarsmyndighetens mest centrala arbetsuppgifter enligt miljöskyddslagen. I enlighet med miljöskyddslagen (527/2014) 167 och 168 §§ skall miljövarsmyndigheten ordna regelbunden tillsyn och göra upp en tillsynsplan samt ett mera detaljerat tillsynsprogram. Enligt miljöskyddslagen 239 § skall den kommunala miljövarsmyndigheten utarbeta en tillsynsplan och tillsynsprogram senast inom tre år från det att lagen trätt ikraft, senast 1.9.2017. I kapitel 5 miljöskyddsförordningen (713/2014) fastställs noggrannare föreskrifter gällande tillsynen och uppföljningen. I miljöskyddslagen 174 § fastställs om inspektionsförfarande. Vid de tidsbestämda inspektionerna kan man bedöma tillståndskravens tillräcklighet och ändringsbehov samt granska de kort- och långsiktiga miljöpåverkningarna och -riskerna som verksamheten förorsakar.

Den kommunala miljövarsmyndigheten kan ta ut en avgift i enlighet med miljöskyddslagen 205 § för periodiska tillsynsbesök hos miljötillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter vilka baserar sig på det uppgjorda tillsynsprogrammet. En avgift kan även tas ut för övrig regelbunden tillsyn enligt tillsynsprogrammet. Avgiften som tas ut för tillsyn av mikroföretag skall vara skäligen med beaktande av verksamhetens omfattning och natur. En avgift kan tas ut för granskningar, nödvändiga för övervakningen avsedda förbud och

bestämmelser eller för övervakningen av avbruten verksamhet. Mikroföretag har mindre än 10 anställda och en årsomsättning på högst 2 miljoner.

Noggrannare bestämmelser om avgiften har fastställts i taxan för den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

3 TILLSYNSOBJEKT

Tillsynsobjekten delas in i miljötillståndspliktiga verksamheter, registreringspliktiga verksamheter samt övriga tillsynsobjekt t.ex. anmälningspliktiga verksamheter och tillsynsobjekt enligt andra lagar och förordningar än miljöskyddslagen. Övervakning av objekt som inte är tillståndspliktiga riktas främst in på verksamheter som kan förorsaka direkt eller omedelbar risk för förorening av miljön. Även verksamheter som inte är tillståndspliktiga enligt miljöskyddslagen och -förordningen granskas vid behov. Inspektioner görs också på grund av en olycka ifall man misstänker att den medför olägenhet för hälsan eller miljön (Miljöskyddslagen 169 § 527/2014). Ifall skriftliga klagomål inkommer utförs alltid inspektioner och parterna hörs. Miljö- och byggnadsnämnden fattar beslut i saken.

3.1. Miljötillståndspliktiga verksamheter enligt miljöskyddslagen

Miljötillståndspliktiga verksamheter är fastställda i miljöskyddslagens (527/2014) bilaga 1. Miljötillstånd krävs för verksamheter som kan orsaka förorening av vattendrag, när det är fråga om ett projekt som inte är tillståndspliktigt enligt vattenlagen, för avledande av avloppsvatten som kan förorsaka förorening av ett dike, en källa eller rännil, samt för verksamheter som kan utsätta omgivningen för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920).

Inom Pedersöre kommun finns det för tillfället 140 miljötillstånd beviljade av miljöförvaltningsmyndigheten i Pedersöre. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten övervakar 20 verksamheter i Pedersöre.

Ett miljötillståndsbeslut innehåller tillståndsvillkor, vars syfte är att förhindra förorening av miljön. Tillståndsvillkor utfärdas exempelvis gällande anläggningens verksamhet, kontroll och rapportering. Med hjälp av övervakning som utförs regelbundet och med tillräckligt täta intervaller säkerställer man att förutsättningarna för tillståndets beviljande uppfylls och att anläggningen verkar i enlighet med tillståndsvillkoren. Därtill utförs inspektioner i samband med att anläggningen ansöker om tillstånd eller om det vid anläggningen inträffar exceptionella situationer som kan orsaka risk för förorening av miljön.

Till övervakningen hör även att följa upp att tillståndsvillkoren gällande provtagning och rapportering förverkligas. Inspektioner kan även göras med anledning av inkommen anmälan eller klagomål från allmänheten. Inspektionsprotokoll upprättas över inspektionerna som delges verksamhetsidkaren.

En del miljötillstånd innehåller tillståndsvillkor med en tidsfrist inom vilken en viss åtgärd ska vara utförd. Övervakningen av dylika tillståndsvillkor ingår inte i den planmässiga periodiska inspektionen. I de fall där miljötillstånden har beviljats för viss tid behövs ingen regelbunden inspektion.

Ifall en försummelse eller brist uppdagas i samband med inspektionen sätter miljövårdsbyrån upp en tidsfrist inom vilken försummelsen eller bristen skall åtgärdas och en ny inspektion utförs efter att tidsfristen gått ut. Ifall försummelsen eller bristen inte åtgärdas trots uppmaningen kan ärendet föras vidare till miljö- och byggnadsnämnden för avgörande. Miljö- och byggnadsnämnden kan förstärka uppmaningen med hot om vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på verksamhetsidkarens bekostnad eller hot om att verksamheten avbryts. Tillståndet kan återkallas om tillståndsvillkoren trots en skriftlig anmärkning från tillsynsmyndigheten har överträtts upprepade gånger på ett sådant sätt att verksamheten kan orsaka följder som strider mot förutsättningarna för beviljande av tillståndet. Verksamhetsidkaren ska ges tillfälle att bli hörd före ovannämnda förelägganden meddelas.

3.2. Registreringspliktiga verksamheter enligt miljöskyddslagen

Registreringspliktiga verksamheter är de energiproducerande anläggningar, asfaltstationer, distributionsstationer, kemiska tvättinrättningar och verksamheter där organiska lösningsmedel används som nämns i miljöskyddslagens (527/2014) bilaga 2.

Miljövårdsmyndigheten i Pedersöre kommun är behörig tillsynsmyndighet över dessa anläggningar och de övervakas på samma sätt som miljötillståndspliktiga verksamheter. Verksamheten registreras i datasystemet för miljövårdsinformation. Om verksamhetens placering strider mot ikraftvarande detaljplan kan myndigheten låta bli att registrera verksamheten. Om det uppkommer brister i samband med den periodiska inspektionen uppmanar miljövårdsbyrån verksamhetsidkaren att åtgärda bristerna inom en viss tidpunkt. Därefter görs en ny inspektion efter att tidsfristen löpt ut. Ifall bristerna inte åtgärdas kan ärendet föras till miljö- och byggnadsnämnden för avgörande. Registreringspliktiga verksamheter inspekteras vart femte år. Kontrollfrekvensen kan ändras med anledning av brister och försummelser som uppdagas i samband med inspektion.

3.3. Tillsyn enligt marktäktslagen

Marktäktslagen (555/1981). Enligt marktäktslagen 4 § krävs tillstånd för täktverksamhet och enligt 4 b § i marktäktslagen ska kommunen styra och övervaka täktverksamheten i kommunen. Tillsynen kan beröra de restriktioner gällande tagande av marks substans som nämns i marktäktslagen och de föreskrifter som fastställs för täktverksamheten i tillståndsbeslut samt övriga faktorer som berör täktverksamhetens kvalitet och inverkan från täkten (marktäktslagen 14 §). Ifall föreskrifterna i marktäktslagen eller författningar utfärdade på basen av dem bryts, kan tillsynsmyndigheten avbryta tagande på det sätt som anses lämpligt. Tillsynsmyndigheten skall tillräckligt ofta utföra tillsynsbesök för att följa med verksamheten. Då marktäkten har avslutats eller täktlovets giltighetstid har gått ut ska en slutsyn utföras på området. Över tillsynsbesöket görs ett skriftligt granskningsprotokoll.

3.4. Övriga tillsynsobjekt inom miljöskyddslagen och avfallslagen

Miljöskyddslagen (527/2014). Enligt miljöskyddslagen 118 § skall verksamhetsutövaren göra en anmälan till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om byggande, offentliga tillställningar och andra åtgärder och händelser som orsakar tillfälligt speciellt störande buller eller skakningar.

Avfallslagen (646/2011). Kommunens ansvar för den allmänna tillsynen enligt avfallslagen omfattar bl.a. tillsyn över anslutning till avfallshanteringen, tillsyn över att avfallshanteringsbestämmelserna följs samt nedskräpningsärenden. Med stöd av avfallslagen kan miljöförvaltningsmyndigheten i enskilt fall som gäller verksamhet som inte är miljötillståndspliktig meddela beslut för att förhindra nedskräpning eller ordna avfallshantering på ett lämpligt sätt. Beslut som fattas i enskilda fall är till sin karaktär en lindrigare åtgärd än förvaltningsstäv. Om beslut fattas i ett enskilt fall, ska myndigheten också övervaka att beslutet följs. Kommunen samarbetar med Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten.

Den som har för avsikt att bedriva yrkesmässig avfallsinsamling ska enligt avfallslagen 100 § göra en anmälan till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, som antecknar verksamheten i avfallshanteringsregistret (§ 142) och underrättar verksamhetsidkaren om anteckningen i avfallshanteringsregistret. Enligt avfallslagens 124 § ska tillsynsmyndigheten med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och verksamheter där farligt avfall uppkommer. En del av dessa tillsynsobjekt är miljötillståndspliktiga och övervakas regelbundet.

Vattenlagen (587/2011). Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten fungerar som behörig myndighet i dikningsärenden enligt kapitel 5 och paragraf 5 i vattenlagen. Det gäller meningsskiljaktigheter mellan två parter, där man inte kommer överens om samfällidikning. Man försöker lösa fallet genom förlikning. För att en dikestvist ska tas till behandling bör en skriftlig anmälan göras till miljö- och byggnadsnämnden. Området inspekteras innan beslut fattas i ärendet.

Markanvändnings- och bygglagen (tillstånd för miljöåtgärd). Enligt markanvändnings- och bygglagens 128 § får jordbyggnadsarbete, trädfällning eller någon annan härmed jämförbar åtgärd som förändrar landskapet inte vidtas utan tillstånd på ett detaljplan- eller generalplaneområde, om så bestäms i generalplanen. Det samma gäller för ett område där byggförbud enligt 53 § för utarbetande av detaljplan råder. Miljöförvaltningsmyndigheten bereder tillståndsärenden samt övervakar verksamheten.

Terrängtrafiklagen (1710/1955). Miljöförvaltningsmyndigheten i kommunen behandlar tillstånd för anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i en och samma terräng och utövar allmän tillsyn enligt terrängtrafiklagen. En plan för snöskoterled ska godkännas genom beslut av miljö- och byggnadsnämnden. Tillstånd enligt terrängtrafiklagen övervakas under den period som verksamheten pågår. Övrig användning av motordrivna fordon i terräng övervakas av polisen, tullverket och gränsbevakningsväsendet.

Lagen om friluftsliv (606/1973). Miljö- och byggnadsnämnden är kommunens myndighet för campingområde enligt förvaltningsstadgan, och den övervakar lagen om friluftsliv och de stadgandena och föreskrifter om campingplatser som har meddelats med stöd av lagen följs.

Lag om vattentjänster (119/2001). Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten övervakar anslutningsskyldigheten till allmänt vatten- eller avloppsledningsnät inom vattentjänstverkens verksamhetsområde. Miljöförvaltningsmyndigheten är också tillsynsmyndighet vid överträdelser eller försummelser enligt lagen.

Tillsyn av anläggningar som använder ämnen som bryter ner ozonskiktet (452/2009). Finlands miljöcentral har framställt en tillsynsanvisning för de tillsynsmyndigheter som övervakar verksamheter enligt Statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser. Instruktioner har getts åt livsmedels- och hälsomyndigheten, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och NTM-centralen i Södra Österbotten samt tillsynsmyndigheten för konsument säkerheten. Den allmänna tillsynen sköts av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och utförs

huvudsakligen i samband med den övriga tillsynen. Därtill kan övriga tillsynsmyndigheter, verksamhetsidkare eller privata personer anmäla brister.

Statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling (1250/2014). En anmälan om lagring av fast gödsel i stack samt anmälan om spridning av stallgödsel i undantagsfall ska göras till miljöförvaltningsmyndigheten i kommunen enligt den s.k. nitratförordningen. Vid behov görs även en inspektion.

Anmälan enligt miljöskyddslagens 118-120 §. Enligt miljöskyddslagen ska man göra en anmälan om tillfällig verksamhet som orsakar buller eller skakningar (§ 118), verksamhet av försöksnatur (§ 119) och exceptionella situationer i verksamhet som inte är tillståndspliktig eller registreringspliktig (§ 120). Vid tillsynen av dessa anmälningar görs inspektioner vid behov.

Tillsyn över kemikalier. NTM-centralen i Södra Österbotten och kommunens miljöförvaltningsmyndighet övervakar enligt 11 § kemikaliernas bruksförhållanden i anläggningar som använder kemikalier för att förhindra miljöolägenheter orsakade av kemikalier i enlighet med kemikalielagen samt REACH-, biocid- och POP-förordningarna. Behörigheten för Närings-, trafik- och miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten fastställs enligt miljöskyddslagen.

Produkt-VOC-tillsynen i samband med granskning. Syftet med statsrådets VOC-förordning (Volatile Organic Compounds) om begränsning av utsläpp som leds ut i luften från vissa verksamheter och anläggningar som använder organiska lösningsmedel (**64/2015**) är att minska utsläppen av flyktiga organiska föreningar och de olägenheter de medför. Förordningen gäller inte verksamheter där lösningsmedlet reagerar i den använda processen. Produkt-VOC-förordningen övervakas i regel i samband med den övriga tillsynen inom miljöskyddslagen, såsom vid de periodiska granskningarna. Tillsynen riktas främst på produkter som faller inom förordningens tillämpningsområde och tillverkas i Finland, men även importerade produkter.

Tillsyn av luftkvaliteten. Utöver tillsynen ska kommunen inom sitt område följa miljöns tillstånd, på det sätt som de lokala förhållandena kräver (25 § i lagen om ändring av miljöskyddslagen 13/2011). Kommunen ska med de medel som står till buds trygga en god luftkvalitet inom sitt område. För att trygga luftkvaliteten har gräns-, mål-, tröskel- och riktvärden samt kritiska nivåer definierats. I statsrådets förordning om luftkvaliteten

(79/2017) samt i statsrådets förordning om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften (164/2007) föreskrivs om uppföljningsområden.

Kontinuerlig mätning av utomhusluftens kvalitet i Jakobstadsnejden har pågått i samarbete med industrin samt Larsmo och Pedersöre kommuner från och med 1994. Behovet av att kontrollera luftens kvalitet baserar sig på kommunernas skyldighet att följa tillståndet i miljön (MsL § 143) samt på verksamhetsidkarnas skyldighet att vara konsekvensmedvetna (MsL § 6)

Halterna av inandningsbara partiklar och kväveoxider mäts kontinuerligt på två mätstationer, centrummätstation och Vikarholmens mätstation. Även meteorologiska parametrarna: vindriktning, vindhastighet, temperatur och luftfuktighet mäts. Mätresultaten av luftkvaliteten delges Pedersöre kommun. Information ges utan dröjsmål om överskridningar av gränsvärden och vid överskridning av tröskelvärdet för larm eller tröskeln för att informera kommunens invånare.

3.5. Övrig tillsyn

Miljövårdsmyndigheten i kommunen gör inspektioner vid behov enligt miljöskyddslagen i ärenden som hör till dess behörighet. Det kan gälla t.ex. buller, luktolägenheter, grundvatten, avloppsvatten, vattendrag, damm eller rökolägenheter.

De flesta ärenden pågår under en begränsad tidsperiod. Alla anmälningar noteras och bokförs. Vid behov görs inspektioner. En del av klagomålen kan lösas genom rådgivning och information. Vid tvister mellan grannar krävs alltid en skriftlig anmälan. Övervakning av grannelagsförhållanden hör även till polisen, t.ex. i bullerärenden.

Inspektioner med anledning av olyckor som medför förorenat markområde görs vanligen i samarbete med NTM-centralen.

4 RISKBEDÖMNING

Tillsynsobjekten och kontrollfrekvensen för periodiska inspektioner ska bestämmas i enlighet med miljöskyddslagen 168 § utifrån en systematisk bedömning av miljöriskerna. Med hjälp av riskbedömningen fokuseras tillsynen främst till verksamheter, som man bedömer utgöra den största risken för förorening och vars miljöpåverkan och bedömda risker är de största.

I riskbedömningen beaktas följande faktorer med tyngdpunkt på placering, utsläpp och tillsynshistoria:

- Sannolikheten för utsläpp från verksamheten och deras omfattning

- Avfall som uppstår från verksamheten och dess mängd och typ
- Läge på grundvattenområde eller vid vattendrag
- Läge nära bosättning, klagomål
- Förekomst av störnings- och undantagssituationer
- Antalet anmärkningar vid föregående inspektion
- Den obligatoriska årsrapportens punktlighet och kvalitet

I tillsynsplanen indelas de tillståndspliktiga verksamheterna in i **tillsynsklasser** och på basen av dem uppgörs det egentliga tillsynsprogrammet med tidtabell. Tillsynsklassen, alltså verksamhetens tillsynsfrekvens, fastställs på basen av den bedömda miljörisken för verksamheten. Anläggningar och verksamheter där de konstaterade miljökonsekvenserna och de uppskattade riskerna är störst prioriteras vid tillsynen. Verksamheternas miljörisker har vid uppgörandet av tillsynsplanen bedömts branschvis. Alla verksamheter ska dock inspekteras minst en gång var femte år.

Tillsynsklasserna är följande:

- **Tillsynsklass 1:** verksamheter som medför stor miljörisk inspekteras åtminstone 1 gång per år.
- **Tillsynsklass 2:** verksamheter som medför måttlig miljörisk inspekteras åtminstone med 3 års mellanrum.
- **Tillsynsklass 3:** verksamheter som medför liten miljörisk inspekteras åtminstone med 5 års mellanrum.

Tillsynsprogrammet baserar sig på den för anläggningen specifika riskbedömningen, i vilken man förutom att ha beaktat den för verksamhetsgrenen specifika riskbedömningen, även har beaktat behovet av effektiviserad syn. Tillsynsklassen fastställer minimi inspektionsintervallen för tillsynsobjekten.

Ifall man i samband med inspektioner konstaterar återkommande försummelser av miljötillståndsbestämmelserna, kan man ändra tillsynsobjektets tillsynsklass om det anses nödvändigt att effektivisera tillsynen vid verksamheten. Om brister förekommer i verksamheten, tillståndsbestämmelserna eller årsrapporteringen är bristfällig utförs extra tillsynsbesök. Ifall verksamheten är ny eller ändras väsentligt intensifieras tillsynen tills verksamheten uppfyller tillståndskraven.

5 TILLSYNENS RESURSER OCH METODER

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i Pedersöre har som uppgift att främja miljöförvaltningsarbetet. Tillsynsplanen är ett hjälpmedel som bidrar till att planera och utveckla miljöförvaltningsarbetet, att ge akt på miljösituationen, att handleda och ge råd, att ge utlåtande samt att bidra till skötseln av information

och upplysning. Enligt kommunens förvaltningsstadga är miljö- och byggnadsnämnden även myndighet för campingområden som avses i lagen om friluftsliv.

5.1. Samarbete med myndigheter

Miljövårdsmyndigheten i Pedersöre kommun samarbetar med byggnadstillsynsbyrån, planläggningssektionen och tekniska avdelningen. Bygglovsärenden som berör miljötillståndspliktiga eller registreringspliktiga verksamheter sköts i nära kontakt med byggnadstillsynsbyrån. Miljövårdssekreteraren och byggnadsinspektören deltar också i marktäktsinspektioner och miljösyner tillsammans. Övriga myndigheter och instanser i grannkommunerna är också vanliga samarbetsparter. Gemensamt projekt inom övervakningen är tillsyn av luftkvaliteten.

Miljöhälsovården vid social- och hälsovårdsverket i Jakobstad fungerar också som en samarbetspart när det gäller utlåtanden för miljötillståndsärenden men även vid icke-tillståndspliktiga och icke-registreringspliktiga verksamheter samt privata hushåll. Flugbekämpning ute på landsbygden är ett exempel på årligen återkommande problem.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten samt Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland är statliga myndigheter som övervakar större djurgårdar och pälsfarmer. Samarbete gäller också vid återvinning av avfall i markbyggnad, sanering av förorenad mark och i samband med olyckor. Österbottens räddningsverk kontaktas om det gäller farliga ämnen, såsom bränslen och kemikalier, som läckt ut i miljön. Miljövårdsmyndigheten samarbetar också med polisen vid brott mot miljöskyddslagen.

5.2. Avgifter för tillsynen

I enlighet med miljöskyddslagen 205 § får den kommunala miljövårdsmyndigheten ta en avgift för:

- Behandling av ett tillstånd, en anmälan, förseelser eller ett annat ärende som avses i miljöskyddslagen.
- Granskning av årsrapporter och kontrollresultat.
- Periodiska inspektioner och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter som baserar sig på ett tillsynsprogram.
- Inspektioner som behövs för tillsynen över att ett förbud eller ett föreläggande som avses i 175 § eller 176 § miljöskyddslagen iakttas eller för tillsynen över avbrytande av verksamheten som avses i 181 § miljöskyddslagen.

Tillsynsavgiften berör alla slags verksamheter. Avgiftens storlek och dess grunder fastställs i kommunens godkända taxa.

5.3. Resurser vid tillsynen

Pedersöre kommuns miljövårdsbyrå handhar den tillsyn som hör till miljövårdsmyndigheten inom kommunens område. Miljövårdsbyrån är underställd miljö- och byggnadsnämnden och handhar ärenden som hör till nämndens verksamhetsområde som kommunal miljövårdsmyndighet enligt lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning, miljöskyddslagen, vattenlagen, marktäcktslagen, avfallslagen, kemikalielagen, terrängtrafiklagen, sjötrafiklagen, lagen om vattentjänster, miljöskyddslagen för sjöfarten, samt andra lagar och förordningar:

- Miljötillståndsansökningar
- Anmälningar om tillfälligt buller
- Behandling av avloppsvatten
- Ger vid behov utlåtande angående bygglovs undersökningar
- Övervakning och granskning av miljöns tillstånd
- Nedskräpningsärenden
- Rådgivning vid miljöfrågor

Miljövårdsbyrån har en heltidsanställd tjänsteinnehavare (miljövårdssekreteraren) och en halvtidsanställd kanslist.

Tidsåtgången för den planmässiga tillsynen enligt tillsynsplanen och tillsynsprogrammet beräknas uppgå till ca 30-40 % av den årliga arbetstiden. I denna tid ingår själva inspektionerna vid anläggningarna samt tid för förberedelser, resor och dokumentation.

5.4. Organiserande av tillsynen

Tillsynsarbetet bör planeras och prioriteringar göras så att det är möjligt att utföra de lagstadgade tillsynsuppgifterna inom ramen för de resurser som tilldelats miljövården. Eventuellt kan behov av köptjänster/projektansällning uppstå. Till miljövårdsmyndighetens arbete hör förutom tillsynen av tillstånd även den allmänna övervakningen enligt miljöskyddslagen samt tillsynsåtgärder vid miljöolyckor. För att minimera miljöriskerna och förhindra uppkomsten av miljöolägenheter är det viktigt att utöka tillsynen till icke tillståndspliktiga verksamheter, som kan förorsaka risk för vattendrag, grundvatten eller jordmånen.

Tillsynens centrala tillvägagångssätt är de planerade tidsbestämda inspektionerna som utförs på plats vid anläggningen. En inspektion utförs också alltid i samband med behandlingen av miljötillståndsansökan och registreringsanmälan.

Man kommer på förhand överens om inspektionstidpunkten och ger verksamhetsidkaren möjlighet att delta vid inspektionen. Under inspektionen går man igenom bl.a. följande punkter:

- Anläggningens verksamhet och utrymmen
- Miljötillstånd och tillhörande tillståndsbestämmelser
- Kontrollinformation
- Granskning av årsrapporter och kontrollresultat
- Eventuella klagomål och åtgärder på basen av dem

Över inspektionen görs ett inspektionsprotokoll som tilldelas verksamhetsidkaren. Uppföljningskontroller på grund av brister som konstateras i samband med den planerliga inspektionen är en del av tillsynen enligt tillsynsprogrammet. Stickprov används inte i tillsynen.

5.5. Tillsynsprogrammet

På basen av tillsynsplanen utarbetas ett tillsynsprogram för ett kalenderår. Tillsynsprogrammet består av ett sammandrag avsett för internt bruk. Tabellen över tillsynsobjekten och åtgärder är ett centralt verktyg för miljövårdssekreteraren som utövar tillsynen. I tillsynsprogrammet ingår en beskrivning av de planerade tillsynsåtgärderna under den kommande programperioden. Tillsynsprogrammet innehåller ett register över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter samt hur ofta inspektioner bör göras, eventuella brister som uppdagats vid inspektionen samt behov av ny inspektion. Kontrollfrekvensen utgår från de faktorer för riskbedömningen som nämndes tidigare. Dessutom anges vilka andra inspektioner som kommer att göras. Målsättningarna fastställs för förverkligande av tillsynsprogrammet.

Alla objekt i tillsynsprogrammet finns listade i en Excel-tabell, där framgår följande information:

- Verksamhetsidkarens namn
- Verksamhetsområde
- Tillsynsklass
- Planerade inspektioner årsvis

Med hjälp av tabellen kan man lättare bokföra information gällande verksamhetens årsrapporter eller att övriga utredningar som myndigheten förutsätter utförs sakenligt. Vid

uppgörandet av tillsynsprogrammet beaktas även att tillsynsåtgärderna fördelas jämnt över olika år.

Programmet uppdateras och kontrollfrekvenserna justeras vid behov t.ex. årsvis.

Tillsynsprogrammet är inte offentligt, eftersom specificerade uppgifter om tillsynen av verksamheterna skulle kunna påverka avsikten med tillsynen. Ett årligt sammandrag utarbetas och förverkligandet av det tas till miljö- och byggnadsnämnden för kännedom.

5.6. Tillsynsprogrammet branschvis

Sammandrag över tillsynsprogram. Förteckning över miljötillstånds- och registerpliktiga verksamheter (MSL (527/2014) bilaga 1 och 2) samt planerade inspektionsintervall.

Bransch	Antal objekt	Tillsynsklass	Kontrollfrekvens (års mellanrum)
1. Skogsindustri	0	3	5
2. Metallindustri	0	3	5
3. Energiproduktion	0	3	5
4. Kemisk industri	0	2	3
5. Tillverkning av bränslen eller upp- lagring och hantering av kemikalier eller bränslen - Distributionsstationer	7	3	5
6. Verksamhet där organiska lösningsmedel används	1	3	5
7. Malm- eller mineralbrytning eller tagning av marksubstans och torv - Stenkross	6	3	5
- Betongstation	1	3	5
8. Tillverkning av mineralprodukter	0	3	5
9. Produktion eller behandling av läder eller textilier i en anläggning	0	3	5
10. Tillverkning av livsmedel eller foder - tillverkning av foder	1	3	5
- behandling av rotsaker	1	3	5
11. Djurstallar eller fiskodling			

- Djurstallar	67	3	5
- Pälsdjursfarm	48	2	3
12. Trafik	0	3	5
13. Behandling av avfall som sker yrkesmässigt eller i en anläggning samt behandling av avloppsvatten Avfallsbehandling	6	2	5
14. Annan verksamhet - Anläggning för blåstring	2	3	5
15. MSL 27 §, 2 mom. 28 §	0	3	5

Sammanlagt

140